

Työtä uhanalaisen raakun suojelun hyväksi

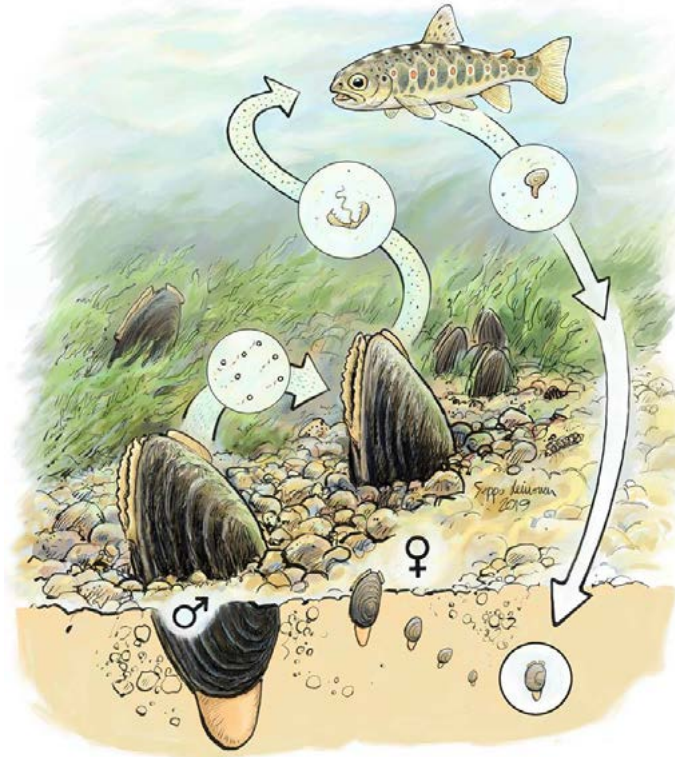

Jokihelmisimpukka eli raakku on koko esiintymisalueellaan erittäin uhanalaiseksi luokiteltu laji. Pitkäikäinen raakku viihtyy puhtaissa virtavesissä, niinpä jokielinympäristön haitalliset muutokset valuma-alueen maankäytössä, uomarakenteessa ja veden laadussa heikentävät kaikki osaltaan raakun elinmahdollisuuksia. Raakun elinkierto tekee lajista erityisen haavoittuvan, sillä

simpukka vaatii toukkavaiheessaan väli-isännäksi lohien tai taimenen jokipoikasen, jonka kiduksiin toukka kiinnittyy talven ajaksi ennen pudottautumistaan pikkusimpukkana joen pohjalle seuraavana kesänä. Vesirakentamisesta johtuva lohikalorien vaelluksen estyminen onkin tällä hetkellä keskeinen raakun lisääntymistä haittaava tekijä. Raakku on tiukkojen elinympäristövaatimustensa ansiosta hyvä indikaattorilaji, nuorten simpukkayksilöiden esiintyminen joessa kertoo yksiselitteisesti vesistön erinomaisesta tilasta. Samalla raakku muokkaa myös omaa elinympäristöään – se puhdistaa tehokkaasti vettä ravintoa siitä suodattaessaan ja tarjoaa lisäksi kasvualustan ja ravintoa muille lajeille.

EU:n Kolarctic CBC -ohjelmasta rahoitettavassa SALMUS-hankkeessa edistetään raakun ja sen isäntäkalorien kantojen suojelua kansainvälisen yhteistyön avulla. Kolmivuotisessa Metsähallituksen Luontopalvelujen vetämässä hankkeessa on mukana kahdeksan kumppania Venäjältä, Norjasta, Ruotsista ja Suomesta.

SALMUS-hankkeen päätavoitteena on suojeluyhteistyön tiivistäminen Fennoskandian vihreän vyöhykkeen virtavesillä. Uusien raakkuesiintymien kartoittaminen ja tunnettujen raakkukantojen tilan arviointi antavat tietoa tulevan suojelutyön pohjaksi. Hankkeessa kehitetään myös käytännön suojelumenetelmiä muun muassa raakun laitoskasvatukseen ja jokielinympäristöjen kunnostamiseen liittyen. Raakun ja sen väli-isäntien asuttamien virtavesien rajat ylittävää merkitystä tuodaan esiin monipuolisesti koko hankealueella. Enemmän tietoa hankkeen tavoitteista ja käytännön toimista verkkosivuilla www.metsa.fi/salmus

Raakun elinkierto. Hedelmöityneestä munasolusta kehittynyt simpukantoukka vaatii väli-isännäkseen lohien tai taimenen poikasen. Kalan kiduksissa viettämänsä talven jälkeen pikkusimpukka pudottautuu kesällä joen pohjalle ja kaivautuu sorakon sisään. Muutaman vuoden päästä pieni simpukkayksilö on valmis aloittamaan jopa kaksisataavuotisen taipaleensa joen pohjalla vettä suodattaen.

Simpukka suodattaa ravintoa vedestä hengitysaukoolaan. Salla, Suomi.

Sorapohjainen ja puhdasvetinen Suomujoki on ihanteellinen elinympäristö raakulle. Sodankylä, Suomi.

Voimakas maankäsittely lisää kiintoaineen huuhtoutumista ja jokipohjien liettymistä heikentäen merkittävästi raakujen elinmahdollisuuksia läheisillä vesistöalueilla. Salla, Suomi.